

Lausunto: Sisäliikuntahallit RT-ohjeen luonnos

Soveltava Liikunta SoveLi ry on valtakunnallinen liikuntajärjestö, jonka päätoimintamuoto on yhteistyö. SoveLi on viestivä vaikuttaja ja kehittäjä, joka tarjoaa koulutus-, asiantuntija- ja viestintäpalveluja. Toiminnan tavoitteena on, että pitkäaikaissairaiden ja vammaisten ihmisten mahdollisuudet terveyttä edistävään liikuntaan ja aktiiviseen elämäntapaan paranevat.

SoveLiin kuuluu 17 soveltavaa liikuntaa toteuttavaa jäsenjärjestöä, jotka ovat valtakunnallisia kansanterveys- ja vammaisjärjestöjä. 1 107 paikallisyhdistyksessä on 715 liikuntavastaavaa, jotka suunnittelevat ja järjestävät monipuolista liikuntatoimintaa. Paikallista liikuntaa toteuttavat heidän lisäksi yli 740 vapaaehtoista ja 460 ammattiohjaaja. Järjestöihin kuuluu noin 327 000 henkilöjäsentä.

SoveLin jäsenjärjestöt ovat Aivoliitto ry, Allergia- ja Astmaliitto ry, Epilepsialiitto ry, Hengitysliitto ry, Lihastautiliitto ry, Mielenterveyden keskusliitto ry, Psoriasisliitto ry, Suomen CP-liitto ry, Suomen Diabetesliitto ry, Suomen Mielenterveysseura ry, Suomen MS-liitto ry, Suomen Nivelyhdistys ry, Suomen Osteoporoosiliitto ry, Suomen Parkinson-liitto ry, Suomen Reumaliitto ry, Suomen Selkäliitto ry ja Suomen Sydänliitto ry.

Tässä lausunnossa tuomme esiin niitä näkökulmia ja ehdotuksia, jotka edistävät perusliikuntatilojen laajan hyödyntämisen myös kansanterveys- ja vammaisjärjestöjen soveltavan liikunnan näkökulmasta. Heidän kautta toteutettu liikunta koskee satoja tuhansia ihmisiä.

Ehdotamme seuraavia lisäyksiä ja tarkennuksia RT-ohjeen luonnokseen:

SIVU 1

Sisäliikuntatilat/Monitoimihallit

Tässä kohdassa on tärkeä tuoda esille, että tilat soveltuvat myös liikuntaesteisten käyttöön. Monet pitkäaikaissairaudet ja vammat rajoittavat monin eri tavoin liikkumista joko jatkuvasti tai tilapäisesti sairauden tai tapaturman vaiheesta riippuen.

1 JOHDANTO

2. lause

Jotta kaikille kunnan asukkaille voidaan taata mahdollisimman monipuoliset liikunnan harrastamismahdollisuudet läpi vuoden, tulee sisäliikuntatilat rakentaa esteettömiksi. Tämä on kustannustehokasta, kun huomioidaan väestön ikääntymisen tuomat haasteet sekä pitkäaikaissairaiden suuri osuus (yli miljoona) väestöstämme.

SIVU 2

2.1. YLEISTÄ

Esteettömyys tulee olla suunnittelussa nyt ja tulevaisuudessa peruslähtökohta ja ensisijainen tavoite.

2.3. ULKO- JA LIIKENNEALUEIDEN JÄRJESTELYT

Invapysäköintipaikat on sijoitettava sisäänkäyntien välittömään läheisyyteen sekä merkittävä selkeästi.

Hallin sisäänkäyntien yhteyteen kyltti savuttomuudesta. Tupakkalaki antaa tarkkoja ohjeita.

SIVU 3

2.4. TOIMINNALLISET RATKAISUT

1. Kappale

Tilojen esteettömyys on tärkeä tuoda esille ensimmäisessä kappaleessa samanarvoisina kuin taroituksenmukasiuus, toimivuus, turvallisuus ja viihtyisyys.

SIVU 3

2.5. Tilojen toimintojen väliset yhteydet

2. Kappale

Koulun yhteydessä olevan liikuntasalin käyttö jakaantuu koulu-, ilta- sekä viikonloppukäyttöön.

3. kappale

On varmistettava, että kerrosten välillä on esteetön kulkumahdollisuus soveltuvalla hissijärjestelmällä.

SIVU 5

3.2. Harrastettavia lajeja ja toimintoja

1. kappale

Hallin yhteyteen suositellaan rakennettavaksi esteetön kuntosali, mikä mahdollistaa kaikkien tasavertaisen harjoittelun yhteisessä tilassa. Tilassa voi olla oma kohdennettu alue urheilijoiden käyttöön sekä oma kohdennettu esteetön alue terveystuokuntakäyttöön.

SIVU 9

4.2 Pukuhuoneet

2. Kappale

Pukuhuonetilaja suunniteltaessa tulee ottaa huomioon kaikki käyttäjäryhmät liikkumisesteiset mukaanlukien.

SIVU 10

4.3. Säilytystilat

1. Kappale

Lukittavaa säilytystilaa on tärkeä varata myös yhdistysten käyttöön.

SIVU 12

5.1. Lattiat

1. Kappale

2. lauseeseen lisäys seuraavasti: Lattiatyyppi optimoidaan harrastettavat lajit, tapahtumat sekä liikkumis- ja toimimisesteiset huomioiden.

5.2. Seinät

Seinien ja lattioiden tummuuskontrastit ovat osa turvallisuutta kaikille, erityisesti heikkonäköisille. Tämä syytä tuoda esille ensimmäisessä kappaleessa.

SIVU 16

8.2. Talotekniikka/Äänentoisto

Induktiosilmukka asennettava, joten on syytä tuoda esille heti luvun alussa.

Tärkeää huomioida seuraavat asiat:

- Tilojen tulee olla sisäilmaltaan esteettömät. Tällöin mahdollistuu hengityssairaiden sekä allergia- ja astmasairaiden tasa-arvoiset mahdollisuudet harrastaa liikuntaa. Esteetön sisäilma on kaikille terveyden, viihtyvyyden ja hyvinvoinnin kannalta tärkeää.
- Liikuntatilaa suunniteltaessa huomio tulee laajentaa (kilpa- ja huippu)-urheilun edellytysten luomisen lisäksi myös terveystuotantoon.
- Sisäliikuntatiloja suunniteltaessa tulee edistää myös tilojen viikonloppukäyttöä.
- Sana esteinen - käsite tulee korvata yhtenäisesti liikkumis- ja toimimisesteinen -käsitteellä.
- Suositellaan vähäpäästöisten rakennusmateriaalien käyttöä aina, kun se on mahdollista.
- Pintamateriaalit tulee olla helposti puhdistettavia.
- Siivoustyöhön ja sen suorittamiseen on kiinnitettävä huomiota mm. riittävästi aikaa siivouksen suorittamiseen sekä siistijällä ergonomiset työtilat.
- Siivousvälinetila tai tilat oltava riittävän isot.
- Siivouksen ottaminen huomioon sisutuksen suunnitteluvaiheessa.
- Ilmanvaihto suunnitellaan siten, että käyttäjillä on mahdollisuus vaikuttaa ilmanvaihtoon. Tämä vaatii selvät ja helppolukuiset käyttöohjeet säätimen viereen, myös vieraskielisenä.

Tämän lausunnon työstöön ovat osallistuneet Hengitysliiton liikuntasuunnittelija Janne Haarala ja Allergia- ja astmaliiton Länsi-Suomen aluepäällikkö Hannele Kiviranta tuomalla esiin oman järjestyksensä näkökulmia lausuntoon.

Turussa 20.12.2012

Anne Taulu
Toiminnanjohtaja
Soveltava Liikunta SoveLi ry

Virpi Pennanen
Suunnittelija
Soveltava Liikunta SoveLi ry